

Lisa 2

Hindamiskriteeriumid

1. Õppematerjalide ja lahenduste hindamisel arvestatakse (kehtib kõikidele esitatud materjalidele), et

1.1 õppematerjal või tehisintellektil põhinev lahendus on tähtaegselt üles laetud E-koolikotti ning vastab konkursi üldtingimustele;

1.2 õppematerjal või tehisintellektil põhinev lahendus on seotud gümnaasiumi õppekavaga või toetab otseselt gümnaasiumiastme õpetajatööd;

1.3 õppematerjal või tehisintellektil põhinev lahendus on avalik ja kättesaadav vastavalt konkursitingimustele;

1.4 õppematerjalile või tehisintellektil põhinev lahendus on lisatud korrektsed metaandmed (sh autor, sihtrühm, teema, märksõnad), mis toetavad materjali leitavust; materjali üleslaadimisel on kasutatud märksõna #Tlkonkurss2026;

1.5 õppematerjalil või tehisintellektil põhinev lahendus on selgelt sõnastatud eesmärk, sihtrühm ja kasutusviis;

1.6 õppematerjal on ainealaselt korrektne, ajakohane, sihtrühmale arusaadav ning keeleliselt korrektne;

1.7 tehisintellekti roll ja kasutusviis on selgelt kirjeldatud ning arvestatud on tehisintellekti kasutamise võimalike piirangute ja riskidega (nt ebatäpsused, kallutatus, andmekaitse);

1.8 õppematerjal või tehisintellektil põhinev lahendus toetab teadlikku, turvalist ja vastutustundlikku tehisintellekti kasutamist;

1.9 õppematerjal või tehisintellektil põhinev lahendus on tehniliselt toimiv ja töökindel, kasutab tasuta ja/või tasulisi keskkonda ning on selgelt märgitud, millises keskkonnas lahendus toimib (nt Chat GPT Edu või tavakasutaja konto);

1.10 õppematerjal või tehisintellektil põhinev lahendus on taaskasutatav ja edasiarendatav ning selle kirjeldus võimaldab teistel kasutajatel lahendust kohandada;

1.11 õppematerjali või tehisintellektil põhinev lahenduse loomisel on järgitud autoriõiguse ja andmekaitse põhimõtteid ning kasutatud allikatele on viidatud korrektselt.

2. Kui materjal või tehisintellektil põhinev lahendus vastab üldtingimustele, siis hindab hindamiskomisjon esitatud materjali vastavalt hindamiskriteeriumitele.

3. Hindamiskriteeriumeid on kokku üheksa ja hindamisel on maksimaalne punktisumma 45 punkti.

4. Hindamiskriteeriumeid hinnatakse 5 punkti skaalal, millest 5 punkti saab õppematerjal, mis vastab täielikult kriteeriumitele ja kõik nõuetekohane on olemas ning 1 punkti saab õppematerjal, mis vastab väga vähesel määral kriteeriumitele ja materjalil on olulised puudused.

5. Hindamisel antud punktide alusel moodustub pingerida.

6. Võrdsete punktidega õppematerjalide puhul saab pingerea moodustamisel kõrgema koha materjal, millel on individuaalsetes hindamiskriteeriumides rohkem maksimumpunkte.

7. Hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kõrgema punktisumma saab lahendus, mille puhul tehisintellekti kasutamine loob selge ja põhjendatud lisaväärtuse võrreldes sama eesmärgi saavutamiseega ilma tehisintellektita.

8. Õpetaja töö lihtsustamiseks loodud lahendused jagunevad kaheks:

- keelemudeli sees toimiv lahendus (nt ChatGPT/Gemini Gem assistant/agent vms õpetajatöö lihtsustamiseks). Hindamiskriteeriumites tähistatud **1.1** all;
- muu TI-ga loodud materjal (nt tunnikava koos promptiga; hindamisvahendid (nt hindamismaatriksid); diferentseeritud õppematerjalid eri raskusastmetele; õpetajatele suunatud juhendmaterjalid nt promptide kogumik kindla aine õpetamiseks; kodulehed, tarkvara, nutirakendused jms). Hindamiskriteeriumites tähistatud **1.2** all.

Lahenduste puhul arvestatakse, et

- 8.1 lahendus lihtsustab õpetajatööga seotud tegevusi (nt õppesisu loomine, hindamine, diferentseerimine, planeerimine, kommunikatsioon, administratiivne töö jne);
- 8.2 on kirjeldatud, kuidas lahendus aitab vähendada õpetaja ajakulu või töökoormust;
- 8.3 lahendus toetab õpetaja professionaalset otsustusprotsessi ega asenda põhjendamatult õpetaja pedagoogilist vastutust;
- 8.4 lisatud on viip (inglise keeles *prompt*) või juhised, mis võimaldavad lahendust taaskasutada ja kohendada;
- 8.5 lahendus on piisavalt universaalne, et seda saaks kasutada rohkem kui üks õpetaja või kool.

9. Õpilaste õppimist toetavad lahendused jagunevad kaheks:

- õpilastele keelemudeli sees kasutamiseks loodud lahendus ja interaktiivne õppevara (nt Notebook LM-i märkmik, aga ka kodulehed, tarkvara, nutirakendused jms). Hindamismaatriksis leitavad **2.1** all.
- õpilastele TI-ga kasutamiseks loodud materjal (eeldab õpilase poolt tehisintellekti kasutamist). Hindamismaatriksis leitavad **2.2** all.

Lahenduste puhul arvestatakse, et

- 9.1 õppematerjalil on selgelt sõnastatud õpieesmärgid ja õpiväljundid ning nende seos sisuga on arusaadav;
- 9.2 õppematerjal toetab õppija aktiivset osalust ja mõttetööd (nt interaktiivsus, arutelud, ülesanded, tagasiside);
- 9.3 õppematerjal ei soodusta akadeemilist ebaausust ning juhendab õppijat tehisintellekti teadlikul ja eetilisel kasutamisel;
- 9.4 tehisintellektil põhineva lahenduse puhul on kirjeldatud, milline on õppija roll ja milline on tehisintellekti roll õppeprotsessis;
- 9.5 õppematerjal toetab kriitilist mõtlemist, analüüsi ja refleksiooni, mitte üksnes vastuste genereerimist;

9.6 õppematerjal on arusaadav, loogilise ülesehitusega ning sisaldab juhiseid nii õpetajale kui vajadusel ka õppijale;

9.7 lahendus on turvaline kasutamiseks koolikeskkonnas ning ei eelda õppijalt tasulisi või vanusepiiranguga keskkondi ilma selge põhjendusega.

9.8 lisatud on viip (inglise keeles prompt) või juhised, mis võimaldavad lahendust taaskasutada ja kohendada.

Hindamiskriteeriumid õpetaja tööd lihtsustava materjali ja/või lahenduse hindamiseks

1. Vastavus üldtingimustele ja vormistus (metaandmed, leitavus, keskkond)

- Kas lahendus vastab kõigile etteantud üldtingimustele?
- Kas metaandmed on korrektsed, täielikud ja üheselt mõistetavad?
- Kas kasutuskeskkond ja kasutustingimused on selgelt kirjeldatud?
- Kas materjal on avalikult kättesaadav ja lihtsasti leitav?

1.1 Kas keelemudeli (nt GPT) nimi on selgelt välja toodud? Kas lahenduse eesmärk on üheselt sõnastatud? Kas kasutusloogika (kuidas ja milleks mudelit kasutatakse) on arusaadavalt kirjeldatud?

1.2 Kas kõik kasutatud tööriistad on selgelt loetletud? Kas töökeskkond (platvorm, failivormingud vms) on täpselt kirjeldatud?

2. Tehniline toimivus ja töökindlus

- Kas lahendus töötab stabiilselt ja ilma tehniliste tõrgeteta?
- Kas juhised võimaldavad lahendust kohe rakendada ilma lisaselgitusteta?

1.1 Kas keelemudeli vastused on järjepidevad ja sisuliselt kooskõlalised? Kas rollikirjeldus ja süsteemijuhised on läbimõeldud ja eesmärgipärased?

1.2 Kas töövoog (sisend–TI–väljund) on selgelt kirjeldatud? Kas tööprotsess on teise kasutaja poolt reprodutseeritav?

3. Eesmärgipärasus

- Kas lahendus käsitleb selgelt määratletud õpetajatöö probleemi?
- Kas eesmärk ja kasutusolukord on omavahel loogiliselt seotud?

1.1 Kas keelemudeli lahendus on loodud konkreetse tööetapi toetamiseks?

1.2 Kas TI kasutamine toetab selgelt struktureeritud tööprotsessi?

4. Pedagoogiline põhjendus

- Kas lahendus toetub selgelt sõnastatud pedagoogilistele põhimõtetele?
- Kas seos didaktiliste lähtekohtadega on läbimõeldud ja põhjendatud?

1.1 Kas juhised arvestavad õpetamis- ja õppimisprotsessi loogikat?

1.2 Kas TI loodud materjal on didaktiliselt struktureeritud (eesmärk, tegevus, tagasiside, hindamine)?

5. TI-rolli selgus ja vastutustundlikkus

- Kas TI roll lahenduses on selgelt määratletud?
- Kas kasutusloogika ja süsteemipiirangud on läbipaistvalt kirjeldatud?

- Kas võimalikud riskid (vead, kallutatus, andmekaitse) on teadvustatud ja käsitletud?
- Kas lahendus suunab kasutajat kriitilisele ja vastutustundlikule kasutamisele?

6. Õpetaja töökoormuse vähendamise mõju

- Kas on selgelt kirjeldatud, kuidas lahendus vähendab õpetaja töökoormust?
- Kas ajavõit või süsteemne tugi on realistlikult hinnatav?

1.1 Kas lahendus automatiseerib korduvaid või ajamahukaid ülesandeid?

1.2 Kas lahendus lühendab või selgelt struktureerib tööprotsessi?

7. Taaskasutatavus ja edasiarendus

- Kas lahendust saab kohandada erinevates koolides või õppeainetes?
- Kas juhised võimaldavad lahendust iseseisvalt edasi arendada?

1.1 Kas viip/prompt on struktureeritud ja vajadusel muudetav?

1.2 Kas töövoog või failistruktuur on modifitseeritav?

8. Terviklikkus ja kasutajasõbralikkus

- Kas lahendus moodustab selge ja loogilise terviku?
- Kas kõik vajalikud komponendid (juhised, näited, kirjeldused) on olemas?
- Kas kasutamine on intuitiivne ja arusaadav ka esmasele kasutajale?

1.1 Kas on esitatud konkreetsed näited sisenditest ja väljunditest?

1.2 Kas TI kasutamine on samm-sammuliselt selgitatud?

9. Originaalsus ja innovaatus

- Kas lahendus pakub uudset, loovat või eristuvat lähenemist õpetajatöö lihtsustamisele?
- Kas TI kasutamine loob sisulist lisaväärtust võrreldes tavapäraste praktikatega?
- Kas lahendus ei piirdu olemasolevate näidete või mallide lihtsa kopeerimisega, vaid sisaldab läbimõeldud ja eesmärgipärast innovatsiooni?

1.1 Kas loodud prompt/agent ei ole pelgalt üldine standardlahendus, vaid on kohandatud konkreetsele õpetajatöö probleemile innovatiivsel moel?

1.2 Kas materjal eristub tavapärastest tunnikavadest, hindamisvahenditest või juhenditest nii sisu kui ka ülesehituse poolest?

Hindamiskriteeriumid õpilaste õppimist toetava õppematerjali või lahenduse hindamiseks

1. Vastavus üldtingimustele ja vormistus (metaandmed, leitavus, keskkond)

- Kas metaandmed on täielikud ja korrektselt esitatud?
- Kas materjal on avalik ning sihtrühmale kergesti leitav?

2.1 Kas keelemudeli lahenduse roll on selgelt määratletud? Kas kasutusstsenaarium (millal, kellele ja milleks) on üheselt kirjeldatud?

2.2 Kas kasutatud TI-tööriistad on täpselt ja üheselt nimetatud?

2. Tehniline toimivus ja töökindlus

- Kas lahendus töötab sujuvalt erinevates seadmetes ja keskkondades?
- Kas kasutamisel ei esine tehnilisi tõrkeid või loogikavigu?

2.1 Kas keelemudeli vastused on sisuliselt järjepidevad ja kooskõlalised?

2.2 Kas TI kasutusprotsess on loogiline ja selgelt struktureeritud? Kas lahendust on võimalik teistel kasutajatel samade juhiste alusel reprodutseerida?

3. Sisu kvaliteet ja selgus

- Kas materjal on ainealaselt korrektne ja terminoloogiliselt täpne?
- Kas käsitlus on loogiliselt üles ehitatud ja arusaadav sihtrühmale?

2.1 Kas keelemudeli lahendus suunab õppimist eesmärgipäraselt (nt küsimuste, juhiste, struktuuri kaudu)?

2.2 Kas TI loodud väljund on didaktiliselt sobiv (nt eakohane, struktureeritud, õpieesmärgiga kooskõlas)?

4. Õpieesmärkide ja -väljundite selgus

- Kas õpieesmärgid on selgelt sõnastatud ja mõõdetavad?
- Kas õpieesmärgid on loogiliselt seotud õpitegevustega?

2.1 Kas keelemudeli lahendus toetab otseselt sõnastatud õpiväljundeid?

2.2 Kas TI abil loodud materjal on selgelt seotud konkreetsete õpitulemustega?

5. TI-rolli selgus ja vastutustundlikkus

- Kas TI roll õppeprotsessis on selgelt määratletud?
- Kas eetilised aspektid ja võimalikud riskid (nt vead, kallutatus) on teadvustatud?

2.1 Kas keelemudeli lahendus suunab õppijat kriitilisele mõtlemisele, mitte pelgale vastuse vastuvõtmisele?

2.2 Kas TI vastuseid analüüsitakse, hinnatakse või reflekteeritakse õppeprotsessis?

6. Õppija aktiivsus ja interaktiivsus

- Kas tegevus nõuab õppijalt analüüsi, tõlgendamist või otsustamist?
- Kas õppija on aktiivne osaleja, mitte passiivne vastuvõtja?

2.1 Kas keelemudeli lahendus toimib dialoogilise partnerina (küsimused, täpsustused, arutelud)?

2.2 Kas TI väljundit töödeldakse edasi (nt arutelu, ümbertöötamine, rakendamine), mitte ei piirduta selle lugemisega?

7. Kriitilise mõtlemise ja analüüsi toetamine

- Kas tegevus sisaldab argumenteerimist, põhjendamist või allikakontrolli?
- Kas õppijat suunatakse kontrollima teabe usaldusväärsust?

2.1 Kas keelemudeli vastuseid hinnatakse (nt täpsuse, asjakohasuse, kallutatuse osas)?

2.2 Kas TI väljundit käsitletakse analüüsi objektina (nt faktikontroll, allikate võrdlus, erinevate TI vastuste võrdlemine)?

8. Terviklikkus ja kasutajasõbralikkus

- Kas lahendus moodustab loogilise ja tervikliku õpitegevuse?

- Kas see on kohe rakendatav ilma täiendava arendustööta?

2.1 Kas keelemudeli lahenduse juhend on lisatud ja arusaadav?

2.2 Kas TI kasutamine on samm-sammuliselt kirjeldatud nii, et õpetaja või õppija saab seda iseseisvalt rakendada?

9. Originaalsus ja innovaatus

- Kas lahendus pakub uutset ja loovat lähenemist õppimise toetamisele?
- Kas TI kasutamine loob sisulist lisaväärtust võrreldes traditsiooniliste õppematerjalide või -meetoditega?
- Kas lahendus eristub tavapärastest töölehtedest, digimaterjalidest või standardsetest TI kasutusnäidetest nii ülesehituse, metoodika kui ka kasutusloogika poolest?

2.1 Kas lahendus kasutab TI võimalusi (nt kohanduv tagasiside, personaalsus, konteksti hoidmine, dünaamiline ülesehitus) viisil, mis toetab õppimist uudsel moel?

2.2 Kas tööülesanne suunab õppijat kasutama TI-d loovalt, analüütiliselt või probleemilahenduslikult, mitte üksnes vastuse genereerimiseks?